

УДК 343.71:343.23(477+479.25)

Г. С. Тігранян

здобувач кафедри кримінального права
Національного університету «Одеська юридична академія»

РОЗБІЙ: КРИТИЧНИЙ АНАЛІЗ ОКРЕМИХ КОНСТРУКТИВНИХ І КВАЛІФІКУЮЧИХ ОЗНАК СКЛАДУ ЗЛОЧИНУ ЗА ЧИННИМ КРИМІНАЛЬНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

У статті звертається увага на окремі проблемні аспекти формування конструктивних і кваліфікуючих ознак такого складу злочину, як розбій (ст. 187 Кримінального кодексу України (далі – КК України)). Робляться висновки про те, що необхідно виключити термін «напад» із законодавчої дефініції розбою в ч. 1 ст. 187 КК України. У ч. 2 ст. 187 КК України варто фразу «розбій, учинений особою, яка раніше вчинила розбій або бандитизм» замінити на «розбій, учинений повторно». Паралельно слід розширити сферу дії примітки 1 до ст. 185 КК України посиланням на розбій (ст. 187 КК України). Розбій, спрямований на заволодіння майном у великих розмірах, і розбій, спрямований на заволодіння майном в особливо великих розмірах, мають бути передбачені в якості самостійних складів злочинів у різних частинах ст. 187 КК України. Введення до кваліфікованого розбою такої ознаки, як учинення його організованою групою, суттєво ускладнює чітке відмежування бандитизму на практиці (ст. 257 КК) від озброєного розбою, учиненого організованою групою (ч. 4 ст. 187 КК). У якості окремої кваліфікуючої ознаки в ст. 187 КК України доречно було б передбачити вчинення розбою з використанням зброї та предметів, які її замінюють.

Ключові слова: розбій, склад злочину, конструктивні ознаки складу злочину, кваліфікуючі ознаки складу злочину, бандитизм.

Постановка проблеми. Склад злочину – системоутворююча категорія кримінального права, яка до того ж слугує базовим інструментом кваліфікації злочинів [1, с. 3].

Оптимально сконструйований склад злочину – запорука результативної протидії злочинності. І навпаки, прорахунки, допущені на етапі побудови складу злочину, призводять до спотворення ідеї заборони суспільно небезпечної поведінки й у результаті або помітно знижують ефективність застосування кримінального закону, або й зовсім зводять його застосування нанівець [1, с. 3].

У спеціалізованій науковій літературі неодноразово наголошувалося на тому, що склади злочинів проти власності характеризуються вадами, які негативно впливають на якість самого кримінального закону.

Наприклад, О. Ільїна зауважує, що «...в чинному КК України обтяжуючі обставини корисливих злочинів проти власності викладені з істотними порушеннями правил законодавчої техніки» [2, с. 3].

Р. Ахмедов підкреслює, що суттєві складнощі в практиці застосування кримінального

закону щодо окремих форм викрадення майна створює занадто широке використання законодавцем оціночних ознак під час конструювання цих складів злочинів [3, с. 3].

А. Іванчин констатує, що «...процес конструювання складу злочину в нашій державі фактично не поставлено на «наукові рейки»... Склади багатьох злочинів мають далеко не оптимальні законодавчі конструкції, у регламентації однопорядкових видів і різновидів злочинів відсутня належна одноманітність» [1, с. 3–4].

Унаслідок цілковитого переважаювання злочинів проти власності в загальній структурі злочинності (цей вид асоціальної активності становить понад 60% від загальної маси злочинів, що реєструються в Україні) [4, с. 381–382] значущість критичного осмислення складів злочинів у цій сфері важко переоцінити.

За методологічну основу наукового дослідження взяті теоретичні напрацювання Н. Антонюк, М. Бажанова, О. Бойцова, Л. Гауфмана, В. Голіни, Б. Головкина, О. Горішнього, С. Кочої й ін.

Метою статті є звернення уваги на окремі проблемні аспекти формування конструктивних

і кваліфікуючих ознак такого складу злочину, як розбій, за чинним кримінальним законодавством України.

Виклад основного матеріалу. Як відомо, розбій – це напад із метою заволодіння чужим майном, поєднаний із насильством, небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого, або з погрозою застосування такого насильства (ч. 1 ст. 187 КК).

Основним безпосереднім об'єктом розбою є право власності. Додатковим обов'язковим об'єктом основного складу розбою є здоров'я особи, психічна недоторканність особи. Життя не є додатковим об'єктом розбою з огляду на те, що умисне чи необережне заподіяння смерті в ході вчинення розбою потребує кваліфікації за відповідними нормами, що передбачають кримінальну відповідальність за злочини проти особи. Предмет розбою – чуже майно [5, с. 212–213].

За конструкцією об'єктивної сторони розбій належить до злочинів з усіченим складом. Розбій є закінченим із моменту вчинення нападу, поєднаного із застосуванням насильства, яке є небезпечним для життя чи здоров'я особи, що зазнала нападу, або з погрозою застосування такого насильства, незалежно від того, заволоділа винна особа майном потерпілого чи ні (абз. 3 п. 6 Постанови Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику у справах про злочини проти власності» від 6 листопада 2009 р. № 10) [6].

У якості двох конструктивних ознак розбою (ч. 1 ст. 187 КК України) законодавець називає **напад і насильство, небезпечне для життя чи здоров'я особи, чи погрозу застосування такого насильства**.

Згідно з абз. 2 п. 6 Постанови Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику у справах про злочини проти власності» **під нападом слід розуміти умисні дії, спрямовані на негайне вилучення чужого майна шляхом застосування фізичного чи психічного насильства** [6].

Ми погоджуємося з тими науковцями, які вважають, що вживання терміна «напад» для позначення суспільно небезпечного діяння в складі розбою не можна назвати вдалим [7, с. 460–468].

Реальна дійсність свідчить про те, що за всяким нападом слідує насильство, однак не всякому насильству передує напад. Отже, поняття «насильство» більш широке, ніж «напад»,

насильство може бути реалізоване як шляхом нападу, так і без нього. Сутність розбою полягає не в нападі (він має другорядний характер), а в насильстві, небезпечному для життя чи здоров'я потерпілого [3, с. 20].

Цілком реально припустити можливість застосування насильства, небезпечного для життя чи здоров'я, щодо сплячої людини (щоб позбавити її свідомості з метою подальшого безперешкодного вилучення майна), щодо особи, яка перебуває в стані сп'яніння (і не усвідомлює самого факту нападу), малолітнього, неосудного. Напад у його традиційному відкритому, демонстративному сенсі виключається й під час застосування насильства ззаду (зі спини потерпілого, удару по голові, у потилицю), уночі в темному провулку, у під'їзді й т. д., коли потерпілий узагалі не бачить винного, якщо між винним і потерпілим були довірчі стосунки, що виключають потребу в нападі, і т. д. [3, с. 20–21].

Таку обставину визнає й Верховний Суд України, роз'яснюючи в п. 10 Постанови Пленуму «Про судову практику у справах про злочини проти власності», що **застосування до потерпілого без його згоди небезпечних для життя чи здоров'я наркотичних засобів, психотропних, отруйних чи сильнодіючих речовин (газів) із метою заволодіння його майном потрібно кваліфікувати як розбій (ст. 187 КК)** [6].

Як бачимо, напад у ч. 1 ст. 187 КК України не зазначений як обов'язкова ознака розбою. Підтвердженням цьому є й те, що саме за ступенем застосовуваного насильства, а не за інтенсивністю нападу розрізняють насильницький грабіж і розбій [3, с. 21].

Що стосується другої конструктивної ознаки розбою, тобто **насильства, що є небезпечним для життя чи здоров'я особи, або погрози застосування такого насильства** (ч. 1 ст. 187 КК), то тут також наявні певні складнощі.

По-перше, законодавець називає цю конструктивну ознаку розбою, однак ні в тексті самої ст. 187 КК України, ні в тексті інших статей Особливої частини КК України, ні в Загальній частині КК України не розкриває її зміст, тобто така ознака має оціночний характер.

Згідно з п. 9 Постанови Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику у справах про злочини проти власності» від 6 листопада 2009 р. № 10, **«...небезпечне для життя чи здоров'я насильство – це умисне заподі-**

яння потерпілому легкого тілесного ушкодження, що спричинило короточасний розлад здоров'я або незначну втрату працездатності, середньої тяжкості або тяжке тілесне ушкодження, а також інші насильницькі дії, які не призвели до вказаних наслідків, але були небезпечними для життя чи здоров'я в момент їх учинення» [6].

Верховний Суд України, коли йдеться про заподіяння тілесних ушкоджень, намагається тлумачити насильство, що є небезпечним для життя чи здоров'я, за допомогою медичних показників, які досить детально прописані в Правилах судово-медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень, затверджених МОЗ України [8, с. 5–9]. Але коли йдеться про небезпечне для життя чи здоров'я насильство, що виразилося в «інших насильницьких діях», які не супроводжувалися тілесними ушкодженнями, але були небезпечними для життя чи здоров'я в момент їх учинення, то виникає більше запитань, аніж відповідей.

У цій частині Верховний Суд України обмежується наведенням «скупого» прикладу, зазначаючи в тому ж п. 9 аналізованої Постанови, що до інших насильницьких дій слід відносити, зокрема, **«...насильство, що призвело до втрати свідомості чи мало характер мордування, придушення за шию, скидання з висоти, застосування електричного струму, зброї, спеціальних знарядь тощо»** [6].

Н. Антонюк пропонує доповнити коло таких дій, наприклад, «скиданням з автомобіля чи поїзда, що рухаються на швидкості, ударом сокирою по голові, тривалим триманням під водою, зачиненням у гарячому чи холодному приміщенні, створенням перешкод для дихання через надівання на голову поліетиленового пакета тощо» [5, с. 216].

По-друге, щодо **погрози застосування насильства, небезпечного для життя чи здоров'я особи**, то згідно з п. 12 Постанови Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику у справах про злочини проти власності», вона **«...полягає в залякуванні негайним застосуванням фізичного насильства, небезпечного для життя й здоров'я потерпілого (погроза вбити, заподіяти тяжке чи середньої тяжкості тілесне ушкодження, легке тілесне ушкодження з розладом здоров'я чи незначною втратою працездатності, або вчинити певні дії, що в конкретній ситуації можуть спричинити такі наслідки)»** [6].

Як правильно підмічає Н. Антонюк, «...зміст погрози застосування насильства, небезпечного для життя чи здоров'я потерпілого, дещо не збігається з переліком можливих фізичних насильницьких дій. У насильницькому грабежі <...> погроза насильством, що не є небезпечним для життя чи здоров'я, означає погрозу застосування всіх можливих проявів фізичного насильства в цьому ж складі... У розбої ситуація дещо інша. Психічне насильство охоплює не лише погрозу застосування фізичне насильство, яке є небезпечним для життя чи здоров'я (легкі тілесні ушкодження з наслідками, середньої тяжкості тілесні ушкодження, тяжкі тілесні ушкодження, інші насильницькі дії...), а й містить погрозу вбивством» [5, с. 217].

Крім того, має рацію О. Парог у тому, що при розбої «...сумнівним є прирівнювання погрози насильством до його реального застосування» [9, с. 85–86]. Ідеться про те, що ступінь суспільної небезпечності реального заподіяння шкоди під час розбою та погрози її заподіяння не є однаковим, а отже, і положення про кримінальну відповідальність за насильство, що є небезпечним для життя чи здоров'я особи, і за погрозу його застосування мають міститися в різних частинах ст. 187 КК України.

У науковій літературі акцентується увага на тому, що в ч. 2 ст. 187 КК України дещо звужено сформульовано таку обтяжуючу обставину, як **розбій, учинений особою, яка раніше вчинила розбій або бандитизм**. У цьому разі йдеться по суті про так звану «спеціальну» повторність. Незрозуміло, чому, на відміну від інших корисливих злочинів проти власності, її (спеціальну повторність) у ч. 2 ст. 187 КК України утворює виключно раніше вчинений особою розбій чи бандитизм.

Якщо системно проаналізувати норми Розділу VI Особливої частини КК України «Злочини проти власності», то в примітці 1 до ст. 185 КК України йдеться про те, що відносно всіх інших корисливих злочинів проти власності повторність буде мати місце й тоді, коли особа (крім розбою) раніше вчиняла крадіжку (ст. 185 КК), грабіж (ст. 186 КК), вимагання (ст. 189 КК), шахрайство (ст. 190 КК), привласнення чи розтрату майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем (ст. 191 КК), викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем (ст. 262 КК).

Ми цілком погоджуємося з О. Ільїною в тому, що «...ужите в ч. 2 ст. 187 КК для позначення кваліфікованого виду розбою формулювання «розбій, учинений особою, яка раніше вчинила розбій або бандитизм», потребує уточнення. Більш точним є формулювання «розбій, учинений повторно» [2, с. 5].

У зв'язку з вищевикладеним пропонуємо внести відповідні зміни до ст. 187 КК України та розширити сферу дії примітки 1 до ст. 185 КК України посиланням на розбій (ст. 187 КК України).

У ч. 4 ст. 187 КК України як особливо кваліфікований вид розбою передбачено **розбій, спрямований на заволодіння майном у великих чи особливо великих розмірах**.

Вважаємо, що в цій частині національний законодавець синкретично підійшов до формулювання такої обтяжуючої обставини, адже однозначно не є однаковим за ступенем суспільної небезпечності, наприклад, розбій на суму, що в двісті п'ятдесят і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян (примітка 3 до ст. 185 КК України), і розбій, що в шістсот і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян (примітка 4 до ст. 185 КК України).

На цьому аспекті заострює увагу в своєму дисертаційному дослідженні й О. Горішній, який доходить висновків про те, що «...не відповідає принципу системно-правової несуперечливості криміналізації діяння формулювання в ч. 4 ст. 187 КК такої кваліфікуючої ознаки, як розбій, спрямований на заволодіння майном у великих чи особливо великих розмірах, оскільки в Кримінальному кодексі взагалі й у розділі VI Особливої частини (де міститься цей склад злочину) зокрема склалася чітка система передбачення великого чи особливо великого розміру як самостійних кваліфікуючих ознак складу злочину в різних частинах відповідної статті КК» [10, с. 8].

Як видається, більш вдалим в цій частині є приписи кримінального законодавства деяких держав пострадянського простору.

Так, у КК Республіки Вірменія розбій у великих розмірах (п. 2 ч. 2 ст. 175 КК Вірменії) і розбій в особливо великих розмірах (п. 1 ч. 3 ст. 175 КК Вірменії) – це самостійні склади злочинів [11].

Така сама ситуація й у КК РФ, із положень якого випливає, що законодавець чітко диференціює на рівні різних частин однієї статті розбій у великому розмірі (ч. 3 ст. 162 КК РФ) і розбій в особливо великому розмірі (п. «б» ч. 4 ст. 162 КК РФ) [12].

Вважаємо, що в подібному ключі слід формулювати й зміст ст. 187 КК України, передбачаючи розбій, спрямований на заволодіння майном у великих розмірах, і розбій, спрямований на заволодіння майном в особливо великих розмірах, у якості самостійних складів злочинів у різних частинах статті.

Ми солідарні з В. Голіною в тому, що введення до кваліфікованого розбою (ч. 4 ст. 187 КК) такої ознаки, як учинення його організованою групою (у попередньому КК України 1960 р. такого не було), недостатньо продумане законодавцем [13, с. 42]. Інакше кажучи, використання в нормах про бандитизм і кваліфікований розбій однакових правових понять, як-то «організована група», «напад», практично зробили неможливим чітке відмежування в багатьох випадках судово-слідчої й розшуково-оперативної практики бандитизму від озброєного розбою, учиненого організованою групою [13, с. 42].

На суттєвих складнощах у розмежуванні розбою, учиненого організованою групою, і корисливого бандитизму наголошує й Б. Головкін, який пише про те, що таке розмежування подекуди має «риторичний» характер [14, с. 56].

Не вносить визначеності у відмінності між організованим розбоєм і бандитизмом й роз'яснення Пленуму Верховного Суду України «Про практику розгляду судами кримінальних справ про злочини, вчинені стійкими злочинними об'єднаннями» від 23 грудня 2005 р. № 13 [15]. У п. 6. цієї Постанови лише сказано, що вчинювані бандою напади утворюють самостійні склади злочинів. Тому кожен із них підлягає кваліфікації за відповідною статтею або частиною статті Особливої частини КК [15].

Теоретичні напрацювання дозволяють стверджувати, що єдиним критерієм, який можна використати для розмежування бандитизму й розбою, учиненого організованою групою, є озброєність. Наявність у банді саме вогнепальної, холодної, вибухової зброї є обов'язковою її ознакою (а не наявність будь-якого предмета, непридатної зброї, деяких газових пристроїв, виробів, що імітують зброю, та ін.), це загальноновизнаний теорією й практикою факт. Склад розбою може створити напад із використанням предметів, які вживаються як зброя, якщо вони призначені чи пристосовані розбійниками для нападу на людей, чого не може бути в бандитизмі [13, с. 42].

Розбій завжди пов'язаний із насильством, небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого, або з погрозою застосування такого насильства

(ч. 1 ст. 187 КК). При бандитизмі взагалі може й не бути потерпілого. Бандитизм, на відміну від розбою, вважається закінченим складом злочину з моменту організації озброєної банди, незалежно від того, чи мали місце напади [13, с. 42–43].

Отже, як бачимо, розбій, учинений організованою групою, і корисливий бандитизм не є тотожними поняттями. У той же час наявна конструкція ч. 4 ст. 187 КК України не дозволяє чітко розмежувати ці суміжні склади злочинів.

Принагідно зазначимо, що вчинення розбою з використанням зброї та предметів, які її замінюють, окремо не передбачається ст. 187 КК в якості кваліфікуючої ознаки, хоча де-факто такі випадки є досить поширеними [14, с. 58]. У результаті, як правильно зазначає Б. Головкін, «...через недостатню стійкість і згуртованість таких груп їхні дії не підпадають під ознаки бандитизму, а тому кваліфікуються слідчими органами як розбій, при цьому не знаходить належної правової оцінки застосування зброї, а також незаконне поводження з нею» [14, с. 58].

Вважаємо, що за такої ситуації цілком доречно було б скористатися досвідом кримінально-правової регламентації розбою в КК Республіки Вірменія та КК РФ.

Так, п. 4 ч. 2 ст. 175 КК Вірменії, крім того набору обтяжуючих обставин, які містяться у ст. 187 КК України, передбачає також **розбій із застосуванням зброї чи інших предметів, що використовуються в якості зброї** [11].

Майже ідентично сформульована ч. 2 ст. 162 КК РФ, із положень якої вбачається, що обтяжуючою обставиною є **розбій із застосуванням зброї або предметів, що використовуються в якості зброї** [12].

Такий підхід дозволив би слідчим уникати численних перекваліфікацій бандитизму на розбій, учинений організованою озброєною групою, у разі недостатньої стійкості останньої, з одного боку, і навпаки, поклав би край сумнівним «бандитизмам», за якими в кращому разі стоїть організований розбій із використанням зброї чи предметів, що до неї прирівнюються [14, с. 58].

Висновки і пропозиції. Отже, підводячи загальні підсумки дослідження, можемо резюмувати таке.

1. Унаслідок другорядності терміна «напад» щодо поняття «насильство», необхідно виключити цю ознаку із законодавчої дефініції розбою в ч. 1 ст. 187 КК України.

2. У якості однієї з конструктивних ознак розбою законодавець називає насильство, що є небезпечним для життя чи здоров'я особи, або погрозу застосування такого насильства, однак ні в тексті самої ст. 187 КК України, ні в тексті інших статей Особливої частини КК України, ні в Загальній частині КК України не розкривається їхній зміст, що призводить до порушення принципу юридичної певності й ускладнює процес правозастосування.

3. Недоцільно закріплювати в одній частині статті (йдеться про ч. 1 ст. 187 КК України) у якості конструктивної ознаки розбою одночасно насильство, що є небезпечним для життя чи здоров'я особи, і погрозу застосування такого насильства, оскільки вони не є однаково суспільно небезпечними.

4. У ч. 2 ст. 187 КК України варто «розбій, учинений особою, яка раніше вчинила розбій або бандитизм» замінити на «розбій, учинений повторно». Паралельно слід розширити сферу дії примітки 1 до ст. 185 КК України посиланням на розбій (ст. 187 КК України).

5. Розбій, спрямований на заволодіння майном у великих розмірах, і розбій, спрямований на заволодіння майном в особливо великих розмірах, мають бути передбачені в якості самостійних складів злочинів у різних частинах ст. 187 КК України.

6. Введення до кваліфікованого розбою такої ознаки, як учинення його організованою групою, суттєво ускладнює на практиці чітке відмежування бандитизму (ст. 257 КК) від озброєного розбою, учиненого організованою групою (ч. 4 ст. 187 КК).

7. У якості окремої кваліфікуючої ознаки розбою в ст. 187 КК України доречно було б передбачити вчинення розбою з використанням зброї та предметів, які її замінюють.

Список використаної літератури:

1. Иванчин А. Концептуальные основы конструирования состава преступления: автореф. дис. на соиск. учен. степени докт. юрид. наук: спец. 12.00.08 «Уголовное право и криминология; уголовно-исполнительное право». Екатеринбург, 2015. 42 с.
2. Льюна О. Кримінально-правова характеристика кваліфікуючих ознак корисливих злочинів проти власності: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. К, 2007. 18 с.
3. Ахмедов Р. Оценочные признаки хищения и его форм в уголовном праве: автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. юрид. наук : спец.

- 12.00.08 «Уголовное право и криминология; уголовно-исполнительное право». Краснодар, 2013. 27 с.
4. Головкин Б. Корислива насильницька злочинність в Україні: феномен, детермінація, запобігання: монографія. Х.: Право, 2011. 432 с.
  5. Антонюк Н. Кримінально-правова охорона власності: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2012. 514 с.
  6. Про судову практику у справах про злочини проти власності: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 6 листопада 2009 р. № 10. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.Cgi>.
  7. Бойцов А. Преступления против собственности. СПб.: Издательство «Юридический центр Пресс», 2002. 775 с.
  8. Правила судово-медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень: Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 17 січня 1995 р. № 6. Юридичний вісник України. 1995. № 18. С. 5–9.
  9. Рарог А. Обозначение насилия в Особенной части УК РФ характеризуется чрезвычайной терминологической пестротой. Уголовное право. 2014. № 5. С. 85–86.
  10. Горішній О. Кримінально-правова характеристика розбою: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Дніпропетровськ, 2010. 28 с.
  11. Уголовный Кодекс Республики Армения от 18 апреля 2003 г. URL: <http://www.ugolovnykodeks.ru/category/ugolovnyj-kodeks-armenii>.
  12. Уголовный кодекс Российской Федерации от 13 июня 1996 г. URL: <http://www.zakonrf.info/uk/>.
  13. Голіна В. Кримінологічні та кримінально-правові проблеми боротьби з бандитизмом: соціально-правове і кримінологічне дослідження: монографія. Х.: Регіон-інформ, 2004. 212 с.
  14. Головкин Б. Розмежування розбою, вчиненого організованою групою, і бандитизму. Вісник прокуратури. 2006. № 8. С. 53–61.
  15. Про практику розгляду судами кримінальних справ про злочини, вчинені стійкими злочинними об'єднаннями: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 23 грудня 2005 р. № 13. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.Cgi>.

Тигранян Г. С. Разбой: критический анализ отдельных конструктивных и квалифицирующих признаков состава преступления по действующему уголовному законодательству Украины

В статье обращается внимание на отдельные проблемные аспекты формирования конструктивных и квалифицирующих признаков такого состава преступления, как разбой (ст. 187 УК Украины). Делаются выводы о том, что необходимо исключить термин «нападение» из законодательной дефиниции разбоя в ч. 1 ст. 187 УК Украины. В ч. 2 ст. 187 УК Украины следует «разбой, совершенный лицом, ранее совершившим разбой или бандитизм» заменить на «разбой, совершенный повторно». Параллельно следует расширить сферу действия примечания 1 к ст. 185 УК Украины ссылкой на разбой (ст. 187 УК Украины). Разбой, направленный на завладение имуществом в крупных размерах, и разбой, направленный на завладение имуществом в особо крупных размерах, должны быть предусмотрены в качестве самостоятельных составов преступлений в разных частях статьи 187 УК Украины. Введение в квалифицированный разбой такого признака, как совершение его организованной группой, существенно затрудняет четкое отграничение на практике бандитизма (ст. 257 УК) от вооруженного разбоя, совершенного организованной группой (ч. 4 ст. 187 УК). В качестве отдельного квалифицирующего признака в ст. 187 УК Украины уместно было бы предусмотреть совершение разбоя с использованием оружия и предметов, которые его заменяют.

Ключевые слова: разбой, состав преступления, конструктивные признаки состава преступления, квалифицирующие признаки состава преступления, бандитизм.

Tihranian H. S. Robbery: critical analysis of structural and qualifying features of crime according to acting criminal legislation of Ukraine

The article is devoted to particular problematic aspects of structural and qualifying features' designing for such a crime as robbery (art. 187 of Ukrainian CC.) It is concluded that the term "assault" is to be removed in the p.1 of art. 187 in CC of Ukraine. In the p.2 of art. 187, "robbery committed by a person who previously committed robbery or banditry" is to be replaced by "robbery committed repeatedly."

Additionally, the scope of footnote to the art. 185 is to be extended by a reference to brigandage (art. 187 of CC.) Brigandage aimed at acquisition of property in the great sizes and brigandage aimed at acquisition of property in especially great sizes is to be represented as separate crimes in the different parts of the art. 187.

Insertion of such a feature as commitment by an organized group significantly complicates clear distinction of banditry (art. 257 CC) from armed brigandage committed by an organized group (p. 4 of art. 187) in the practice. It is better to provide commitment of brigandage using weapons and objects that replace them as a separate qualifying feature.

Key words: *robbery, corpus delicti, structural features of crime, qualifying features, banditry.*